

SEMINÁRNÍ PRÁCE NA TÉMA
PROBLÉM MODERNÍHO WEBOVÉHO VÝVOJE

Autor práce:

UČO:

Typ studia: Prezenční

Ročník: Druhý

Brno

30. 1. 2021

Webové stránky s postupem času stále více prolínají náš každodenní život. Mít vlastní web je v dnešní době nutnost, minimálně pro podnikatele a firmy. To dokazuje například fakt, že v současné době evidujeme v České republice neuvěřitelných 40 672 e-shopů¹ a například koncem roku 2019 bylo evidováno podle CZ.NIC 1,33 milionu domén druhé úrovně s koncovkou cz. S rostoucí poptávkou po svém kousku internetu ale roste i počet tvůrců webových stránek. Termín „vývojář“ nebo „developer“ zde není použitý záměrně. Tvůrci dávno už totiž nejsou pouze developeri. Díky masivnímu rozšíření služeb, jako jsou například Wix, Wordpress nebo Webflow, které umožňují téměř komukoliv stát se vývojářem s minimální časovou investicí. Zatímco dříve bylo potřeba strávit tisíce hodin v kódu, nyní je, s pomocí všemožných tutoriálů a intuitivních nástrojů, možné tento čas snížit na několik desítek hodin. Na první pohled se toto zjednodušení vývoje může zdát obecně přínosné. A v mnoha případech s tímto tvrzením ani nelze než souhlasit. Ale každá mince má dvě strany.

E-shopy samozřejmě nejsou jediný obsah internetu. Pro nastínění problému tohoto rychlého tvoření webových stránek jsou ale více než vhodné. Podle webu ceska-ecommerce.cz využívá 62 % e-shopů komerční řešení, 34 % open-source řešení a pouze 4 % jiné (vlastní) řešení².

Rozeberme si každé řešení zvlášť. Komerční řešení, které tedy představuje nejrozšířenější platformu pro e-shopy z tohoto průzkumu, je řešení, které je finančně a časově nejvhodnější pro majitele daného internetového obchodu. Za měsíční poplatek má zákazník většinu práce hotovou. Pohodlně si vybere šablonu, která se hodí k jeho podnikání (případně si od někoho nechá navrhnout šablonu na míru daného systému), nahraje do něj své produkty a může začít ihned prodávat. Mezi nejznámější komerční řešení u nás patří Shoptet, Fastcentrik a UpGates³. Open-source neboli také krabicové řešení, je taková zlatá střední cesta na poli webového vývoje, často chybně zaměňovaná za řešení na míru (dokonce i webovými agenturami). Základem je společné jádro, které všechny tyto e-shopy využívají, a předpřipravené moduly, které se dají zapnout skrze pár kliknutí. Na míru v tomto případě je (ale nemusí být) grafický vizuál nebo některé dodatečné funkce⁴. Příkladem krabicového řešení je například Wordpress, Drupal nebo Joomla. Poslední, vlastní řešení, je řešení přesně podle

¹ Velikost e-commerce trhu [online]. [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://www.ceska-ecommerce.cz/>

² tamtéž

³ KOPECKÝ, Kamil. Velké srovnání TOP e-shopových řešení! [online]. [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/pr-clanky/velke-srovnani-top-e-shopovych-reseni/>

⁴ Jak se staví e-shopy na míru. Magazín EXEC [online]. [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://exec.shopsys.cz/vyzkum>

požadavků stanoveného byznysu. Z výše zmíněných řešení se jedná o finančně nejnáročnější variantu, jelikož se nevyužívá žádné společné jádro nebo šablony (pokud nebudeme počítat např. různé frameworky), ale staví web opravdu „na míru“.

V čem tedy nastává problém? V jednoduchosti je krása, ale u e-shopů i nesmírné riziko. Česká republika má jednu z nejrychleji rostoucí e-commerce, lidé rádi nakupují online,⁵ a proto zní tvorba vlastního internetového obchodu jako sázka na jistotu. Meziroční nárůst počtu takových obchodů ale bohužel neznamená, že se k těm dříve vytvořeným pouze přidají nové. Ročně jich tisíce zaniknou⁶, nemluvě o těch, které peníze spíše prodělávají a jen stěží se drží nad vodou. A jednou z příčin by právě mohl být urychlený, moderní webový vývoj.

První problém nastává v rychlosti řešení a týká se zejména řešení komerčního. Na první pohled zřejmým důvodem je, že s rostoucí jednoduchostí založení e-shopu roste i konkurence, a to raketovým tempem. Pokud majitel internetového obchodu neprodává zrovna nějaký velmi specifický sortiment, pravděpodobně se ztratí v záplavě stovek a tisíců internetových stránek, které prodávají naprosto stejné produkty. Situaci nenapomáhá ani jednotvárnost většiny komerčních řešení, weby vypadají velmi podobně, šablonově a mezi jednotlivými obchody se objevuje jen málo inovací, které by přesvědčili případného zákazníka ke koupi. Možná méně zjevným důvodem, proč je rychlost tak problémová, je paradoxně rychlost samotná. Celý proces často zvládne zakladatel internetového obchodu bez pomoci, případně s výpomocí známých a příbuzných, kteří jsou více technicky zdatní, a to během pár dní. Z finančního hlediska se alespoň ze začátku může zdát, že se jedná o skvělý krok, jelikož se ušetří náklady za externího specialistu. Jenže právě tím se daný člověk ochudí o možnost konzultovat svůj podnikatelský nápad s někým, kdo se v online prostoru pohybuje denně. Web je pak sice hotový za pár dní, ale má například příšerně nastavenou strukturu produktů nebo jiné designové chyby. Zákazníci takového obchodu, kteří by za normální situace nakoupili, se pak v jeho prostoru ztrácí a zmateně odcházejí jinam. Pokud se k tomuto problému připojí ještě online reklama, která i v profesionálních rukou specialisty bez dobrého webu nemusí mít příznivé výsledky, může se rychlé a levné řešení obrátit ve velmi dlouhodobý a finančně náročný proces, kdy

⁵ České e-shopy patří k evropské špičce. Těm menším však klesají zisky. Deník.cz [online]. 2019, 24.11.2019 [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/ekonomika/ceske-e-shopy-patri-k-evropske-spicce-tem-mensim-vsak-klesaji-zisky-20191124.html>

⁶ FÁBORSKÝ, Jindřich. V roce 2019 zaniklo 4 300 českých e-shopů. Konsolidace je v plném proudu. Reshoper.cz [online]. 2.1.2020 [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://www.reshoper.cz/datablog/v-roce-2019-zaniklo-4-300-ceskych-e-shopu-konsolidace-je-v-plnem-proudu/>

„záchrana“ takového online obchodu často přijde jeho majitele na podobné peníze, jako vyvinutí vlastního řešení.

Druhý problém se netýká už pouze komerčního řešení, ale částečně i toho open-source, a to je reakce na změny. Žijeme v době, kdy čtení knih o kódování a programování pomalu nahrazuje každodenní procházení článků a diskusních fór online. Svět stále zrychluje a novinky z hlediska webového vývoje na sebe nenechávají dlouho čekat. Šablonové systémy na tyto změny nejsou (a často je téměř nemožné, aby byly) připraveny a na očekávané úpravy se musí čekat. Z nedávné doby je tu například nová verze populárního analytického nástroje od společnosti Google, Google Analytics 4, která provedla zásadní změnu ve způsobu měření. S touto změnou vyšel Google na povrch v říjnu 2020⁷. Jenže implementace do tak komplexního systému, kterým disponuje například Shoptet, je složitá. Příliš mnoho věcí na sebe v systému navazuje a nelze bohužel mávnutím kouzelné hůlky upravit kód tak, aby najednou nové měření mohli klienti používat a Shoptet k dnešnímu dni podporu Google Analytics 4 neumožňuje⁸.

Poslední problém, o kterém bych se chtěl zmínit, je bezpečnost. Bezpečnost je čím dál více důležitá a chránit svá data, i data návštěvníků e-shopu je prostě nutnost. V průměru 30 000 webových stránek je napadeno každý den⁹. V tomto problému nejvíce trpí open-source řešení. Na internetu se nachází spousta návodů, jak prolomit například Wordpress¹⁰, případně jiné open-source systémy. Zabezpečení takových systémů přitom, podle mého názoru, není vyloženě tragické, pouze (jak ostatně vyplývá z názvu) jsou systémy otevřené příliš. Každý může nahlédnout do jejich jádra a najít chyby, kterých si vývojáři nevšimli, případně si je neuvědomovali. Stránky s vlastním řešením mohou být potom zabezpečeny mnohem méně, ale jelikož nikdo nevidí do jádra systému (který navíc není rozšířen mezi masu uživatelů), prolomit ho může být mnohem složitější. Riziko se dá ale naštěstí zmírnit, například tím, že se verze systému bude udržovat aktuální, včetně jejích přidaných modulů a pluginů. Právě

⁷ NGUYEN, George. Meet Google Analytics 4: Google's vision for the future of analytics. Search Engine Land [online]. 14. 10. 2020 [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://searchengineland.com/google-analytics-4-adds-new-integrations-with-ads-ai-powered-insights-and-predictions-342048>

⁸ Nastavení Google Analytics. Shoptet.cz [online]. [cit. 2021-01-29]. Dostupné z: <https://podpora.shoptet.cz/hc/cs/articles/360003141272-Nastaven%C3%AD-Google-Analytics>

⁹ STEWART, Angie. How Many Websites Are Hacked Every Day? How Secure Is Yours? Yell Business [online]. 22. 1. 2020 [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: <https://business.yell.com/knowledge/average-30000-websites-hacked-every-day-secure/>

¹⁰ ROWS, Stefan. How to hack a WordPress Website – Ethical Hacking Tutorial [online]. 22. 1. 2020 [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: <https://www.ceos3c.com/security/how-to-hack-a-wordpress-website/>

neaktualizované Wordpress pluginy stojí za častým prolomením bezpečnosti¹¹. To už ovšem vyžaduje správu a určitou technickou zdatnost na provedení.

Závěrem bych chtěl sdělit, že tímto textem se nesnažím kritizovat ani jeden z přístupů k modernímu vývoji webových stránek, ani systémy, které rychlý vývoj umožňují. Stojí za nimi spousta skvělé práce, svůj účel splňují na výbornou a mnoho lidí si díky nim vybuodovalo vlastní byznys, případně prezentační stránku s minimálními náklady. Pouze se snažím poukázat na to, že je důležité před volbou správného přístupu k tvorbě internetového obchodu správně uvažovat a důkladně si rozmyslet, jakou cestou se v online světě vydat a že zdánlivě jednoduchá cesta rychlého vývoje s sebou může přinést mnohá úskalí.

¹¹ JACKSON, Brian. Is WordPress Secure? Here's What the Data Says [online]. 2020 [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: <https://kinsta.com/blog/is-wordpress-secure/>